

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

О.Г. Івашенко, к.е.н.

І.В. Завада

Одеський національний політехнічний університет

В умовах подолання економічної кризи особливо актуальним стає визначення перспектив розвитку діяльності сучасних підприємств. Інноваційна політика сьогодні стає новою парадигмою соціально-економічного розвитку. Історія світової та національної економіки свідчить про те, що подолання економічних криз супроводжується новою хвилею економічного зростання на якісно новій виробничо-технологічній основі.[3] Для подолання економічної кризи і виходу на більш високий рівень розвитку необхідно сформулювати систему промислово-виробничих підприємств, що забезпечують національну економіку продукцією власного виробництва для створення альтернативи імпортованим товарам, розвивати підприємництво та створювати нові малі та середні підприємства, здатні забезпечити сталий розвиток національної економіки.

Промисловість сьогодні залишається локомотивом трансформаційних перетворень у більшості розвинутих країн. Саме розвиток промисловості призвів до кардинальних змін в умовах життя всього людства, а відмінною рисою світового промислового комплексу останніми роками стало суттєве збільшення частки наукомістких виробництв з виготовлення інноваційних видів продукції. Науково-технологічна революція посилила спеціалізацію країн не тільки у напрямі випуску готової продукції, але і щодо виробництва окремих її складових. Концептуальні засади промислової політики України також проголошують посилення вкладу вітчизняного промислового комплексу в економіку через досягнення рівня технологічно розвинутих країн, наближення якості життя до європейських стандартів та забезпечення економічної, у тому числі і технологічної безпеки, тобто визначають провідну роль і місце промисловості у забезпеченні найважливіших стратегічних інтересів держави [2]. На практиці це виявляється в основних економічних показниках: випуск промислової продукції в загальному обсязі випуску за період з 2010 р. складає близько 50%; валова додана вартість промисловості в загальному обсязі ВДВ – 30%, а частка середньорічної кількості найманих працівників у промисловості – 40%.

Дослідження окремих показників розвитку промисловості України дає підстави стверджувати, що існуюча деформація структури економіки України стала результатом порушення основних пропорцій відтворення: скорочення рівня доходів у промисловості при від'ємних показниках рентабельності операційної діяльності, зростанні рівня заробітної плати без збільшення показників віддачі призвело до потужного збільшення споживчого попиту та негативно позначилось на нагромадженні ресурсів для майбутнього розвитку.

Порівняння показників інноваційної активності українських підприємств з результатами інноваційної діяльності підприємств країн-членів та кандидатів до вступу в ЄС свідчить про значне відставання нашої країни в інноваційній сфері. За період 2010-14 рр. ситуація в інноваційній сфері продовжувала погіршуватися. Так, якщо в 2010 р. інноваційною діяльністю у промисловості займалося 1705 підприємств, або 18% від загальної їх 69 кількості, то у 2011 р. – 1472 підприємства, або 14,2%, у 2012 р. – 1397 підприємств, або 13%, а у 2013р. – лише 1411, або 12,8% від кількості інноваційно-активних підприємств. В Україні інноваційна активність промислових підприємств знаходиться на рівні, який не досягає навіть мінімального значення серед європейських країн, а якщо порівнювати з країнами-лідерами інноваційного розвитку, то розрив становить близько 5 разів.

Промислова політика держави має націлювати промислове виробництво на широкомасштабне інтегрування з метою реалізації великих інноваційних проектів. Це — один із найефективніших механізмів побудови нової моделі вітчизняної промисловості, наближеної до структури промисловості технологічно-розвинених країн світу.[1] Таким чином, на сьогодні значна увага має приділятися освоєнню та підготовці випуску нових видів продукції, упровадженню нових технологій, технічному переозброєнню виробництва, адже розвиток науково-технічної діяльності, розробка та впровадження інновацій є запорукою успішного функціонування та покращення стану найважливіших галузей промисловості. Увагу слід приділити розвитку наукоємних та високотехнологічних виробництв, що призведе до зниження матеріалоемності продукції. Для підтримки конкурентоспроможності продукції на ринку необхідно забезпечити високу якість продукції, її надійність та довговічність, що потребує великих інвестиційних вливань у наукове забезпечення та оновлення технологічного парку виробництва.

Промисловість України перебуває у складному фінансовому становищі, простежується зниження конкурентоспроможності продукції, слабка інвестиційна підтримка та недієва державна промислова політика. Інноваційні чинники економічного зростання досі не відіграють значної ролі і не знаходять відображення у реальних діях державної влади. Динаміка кількості підприємств, що впроваджували інновації, та питома їх вага у загальній кількості промислових підприємств свідчить про негативні тенденції в інноваційній сфері. Тому на сучасному етапі розвитку промисловості України особливо важливим є розуміння на всіх рівнях державної влади ролі інноваційного чинника в забезпеченні соціально-економічного розвитку країни.

Література:

1. Концепція загальнодержавної цільової програми розвитку промисловості на період до 2017 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://gov.ua=2007>.
2. Статкевич М. Наслідки реформування та перспективи конкурентоздатності української економіки // www.dia-logs.org.ua.
3. Зрушення до ринкової економіки. Реформи в Україні: погляд зсередини / За ред. Л. Гоффманна і А. Зіденберга. – К.: Фенікс, 1997. – 288 с.